

Jaarverslag rekenkamer 2019

21 januari 2020

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

Secretaris
Yvon van Geel
y.vangeel@venlo.nl

Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo

Telefoonnummer
077 – 359 9642

Website
<https://gemeenteraad.venlo.nl/#rekenkamer>

**SAMENSTELLING
REKENKAMER VENLO**

Externe voorzitter
Karin van den Berg

Leden
Emiel Broere (extern lid)
Klaartje Peters (extern lid)
Leon van den Beucken (intern raadslid)
Jos Hoezen (intern raadslid)
Jan Valize (intern raadslid)

Inhoudsopgave

1. Rekenkamer Venlo

1.1 Missie en doelstellingen	4
1.2 Samenstelling rekenkamer	4
1.3 Regelelementen en voorschriften	5
1.4 Overleg en afstemming	5

2. Onderzoeken

2.1 Inleiding	6
2.2 Onderzoeken in 2019	6
2.3 "Helpt de schuldhulpverlening?"	7
2.4 Arbeidsmarktbeleid	8

3. Middelen

3.1 Bedrijfsvoering	12
3.2 Financiële verantwoording 2018	12

1. Rekenkamer Venlo

Wat is de opdracht en de missie van de rekenkamer, en wat zijn de spelregels?
Hier volgt een toelichting op onze werkwijze.

1.1 Missie en doelstellingen

We willen inzichtelijk maken hoe publiek geld wordt besteed en onderzoeken of de voorgenomen doelstellingen van de gemeente ook daadwerkelijk worden bereikt.

Onze missie luidt als volgt:

De gemeentelijke rekenkamer Venlo wil bijdragen aan het toetsen en verbeteren van de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid en beheer.

Met onze producten willen we de rol van de raad als controleur en kadersteller versterken. Daarbij richten we ons op de evaluatie van het gevoerde beleid, maar we voeren ook toekomstgericht onderzoek uit.

Door middel van objectief feitenonderzoek willen we bijdragen aan:

- Een doelmatige (efficiënte) besteding van publiek geld en een doeltreffend (effectief) beleid;
- De kwaliteit van het lokale openbaar bestuur;
- Een goed functionerende lokale democratie;
- Een transparant gemeentelijk functioneren en publieke verantwoording daarover.

Deze objectiviteit vereist een hoge mate van onafhankelijkheid, die verankerd is in de formele positie en de bevoegdheden van de rekenkamer.

Transparantie en heldere communicatie is belangrijk.

Om die reden kiezen we ervoor om regelmatig een nieuwsbrief uit te brengen en beschikken we over een eigen twitteraccount (@RekenkamerVenlo).

1.2 Samenstelling rekenkamer

De rekenkamer Venlo bestaat uit drie externe leden (waaronder de voorzitter) en drie vaste raadsleden. De rekenkamer wordt ambtelijk ondersteund door de secretaris. We spreken steeds voor het gemak over de rekenkamer, maar het is feitelijk een rekenkamercommissie, of zoals ook wel eens genoemd een "gemengde rekenkamer".

De rekenkamer bestaat uit:

- Karin van den Berg (voorzitter)
- Emiel Broere (plaatsvervangend voorzitter)
- Klaartje Peters (extern lid)
- Leon van den Beucken, (raadslid)
- Jos Hoezen
- Jan Valize (raadslid)
- Yvon van Geel (secretaris rekenkamer).

Voor voorzitter Karin van de Berg loopt de 2e zittingstermijn af in maart 2021.

1.3 Reglementen en voorschriften

In maart 2018 heeft de raad de Verordening op de Rekenkamer bijgesteld. Wat is gewijzigd? Met de vaststelling van de nieuwe verordening is de rekenkamervoorzitter gemachtigd om een raadsvoorstel in procedure te brengen, denk daarbij aan de rapporten van de rekenkamer. Verder hebben we in 2018 het nieuwe Reglement van Orde en het Onderzoeksprotocol vastgelegd. Alle stukken van de rekenkamer zijn te vinden op de site van de gemeenteraad Venlo.

1.4 Overleg en afstemming

We vergaderen één keer per maand (voortaan op donderdag). De vergaderingen van de rekenkamer zijn besloten. Van de vergaderingen maken we een beknopt zakelijk verslag in de vorm van besluiten en afspraken.

De voorzitter en secretaris voeren op ad hoc basis (individueel en/of gezamenlijk) overleg met leden van het college van B&W, de directie, het ambtelijk management, de auditcommissie en de concerncontroller.

2. Onderzoeken

2.1 Inleiding

De rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Jaarlijks organiseren we een rondje langs de fracties om ideeën op te halen voor nieuwe, actuele onderzoeksonderwerpen die spelen in de stad. Om geen onderdeel te worden van politieke afwegingen bepaalt de rekenkamer zelf welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht en uitgevoerd. Verder staat het de raad, college, organisatie en inwoners vrij om ons een verzoek te doen om een rekenkameronderzoek uit te voeren. Een onderzoek kost geld en tijd. Het moet ook functioneel en doeltreffend zijn. Daarom moet een onderzoeksonderwerp voldoen aan een aantal criteria.

Deze criteria zijn:

- Maatschappelijk belang.
- Financieel belang.
- Enige mate van twijfel over het functioneren van de uitvoering.
- Enige mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid.
- Leereffect voor de toekomst.
- Mate van geschiktheid voor rekenkameronderzoek.

Daarnaast houdt de rekenkamer rekening met de volgende aspecten:

- Spreiding over beleidsterreinen.
- Bruikbaarheid voor de raad.
- Juiste timing.

2.2 Onderzoek in 2019

Om ideeën voor nieuwe onderzoeksonderwerpen op te doen, maakten we in december 2018 een rondje langs de fracties. De volgende onderwerpen zijn opgenomen in het programma voor 2019:

1. Onderzoek schuldhulpverlening. In december 2019 is het rapport "Helpt de schuldhulpverlening? Een rekenkameronderzoek naar schuldhulpverlening in Venlo" aangeboden aan de raad.
2. Onderzoek arbeidsmarktbeleid in Venlo. Dit onderzoek is in november 2019 gestart.
3. Workshop kaderstelling & controle raad. Op verzoek van de agendacommissie is de workshop doorgeschoven naar februari 2020.
4. Huizen van de Wijk: de verkenning wordt in januari 2020 gehouden. In het vooronderzoek wordt onderzocht of het opportuun is om in 2020 een onderzoek te doen naar Huizen van de Wijk.
5. Regionaal rekenkameronderzoek Limburg. Dit onderzoek is in 2019 niet van de grond gekomen. Samenwerking met andere rekenkamers heeft als voordeel dat je een regionaal onderwerp kunt belichten vanuit de diverse betrokken gemeenten, en kunt profiteren van de inzichten en ervaringen van anderen. Maar de samenwerking kost ook extra tijd en energie, zeker omdat van de rekenkamer van Venlo als één van de grote partners verhoudingsgewijs veel wordt verwacht.

Bovendien is het niet altijd eenvoudig om een onderzoeksonderwerp te vinden dat in alle gemeenteraden leeft. In 2019 lukte dat helaas niet.

In 2020 worden opnieuw de mogelijkheden onderzocht. Wel is op initiatief van de rekenkamer Venlo gestart met een regionaal kennisplatform rekenkamer(commissies) Limburg.

Een korte toelichting op de onderzoeken.

2.3 “Helpt de schuldhulpverlening?”

Mede op verzoek van de gemeenteraad heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de schuldhulpverlening in Venlo. Het rapport “Helpt de schuldhulpverlening?” is op 8 januari gepresenteerd aan de raad. De raad debatteert over het voorstel op 15 januari en 19 februari.

Wat zijn de bevindingen op hoofdlijnen?

Conclusies

De rekenkamer stelt vast dat aan een aantal belangrijke (rand)voorwaarden voor effectieve en efficiënte uitvoering van de schuldhulpverlening in Venlo niet wordt voldaan. Zo zijn – onder meer - beleid en uitvoering onvoldoende integraal, is er onvoldoende zicht op de aard en omvang van de schuldenproblematiek en de potentiële doelgroepen, worden onvoldoende gegevens bijgehouden van hulpvragen, verleende producten en diensten en resultaten en is de samenwerking met de wijk- en buurtteams niet goed georganiseerd. Omdat de doelen (kaders) niet duidelijk genoeg zijn geformuleerd, en er onvoldoende gegevens bekend zijn over de daadwerkelijke uitvoering en de kosten en baten van de diverse onderdelen van schuldhulpverlening, kunnen echter geen harde uitspraken over effectiviteit en efficiency worden gedaan.

Klaartje Peters, extern lid van de rekenkamer en trekker van dit onderzoek, zegt daarover het volgende: “Er is het komend jaar nadrukkelijk bestuurlijke en ambtelijke aandacht nodig voor een betere schuldhulpverlening in Venlo. Er is teveel dat (nog) niet goed gaat en de problematiek is urgent. Sterker nog, in Venlo is zelfs meer dan elders sprake van armoede en schulden”.

Aanbevelingen

Door de rekenkamer zijn de verkregen inzichten uit het onderzoek vertaald in 19 verbeterpunten in het beleid en de uitvoering van schuldhulpverlening. De rekenkamer adviseert de gemeenteraad om hierover gerichte afspraken met het college te maken en die vast te leggen in een beknopt document (actieplan): wat er gaat gebeuren, wanneer dat gaat gebeuren en welke middelen daarvoor worden vrijgemaakt. Door de voortgang in de gaten te houden, wordt de gemeenteraad beter in positie gebracht als kadersteller en controleur.

Op 8 januari is het rapport gepresenteerd aan de raad.

2.4 Arbeidsmarktbeleid

De rekenkamer is in november van start gegaan met het onderzoek naar het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid in de gemeente Venlo. De rekenkamer legt de focus op het instrumentarium dat voor de arbeidsmarkt wordt ingezet. Natuurlijk zijn er daarbij lijnen naar het sociaal en onderwijsbeleid. En ook naar (regionale) partners die betrokken zijn bij het beleid. De nadruk ligt op de wat 'hardere' kant van het arbeidsmarktbeleid: arbeidsmarkt en economie, versterking van het arbeidsaanbod en versterking van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. De nadruk in het onderzoek ligt op de periode 2015-2019 (en heeft daarmee betrekking op zowel de vorige als de huidige collegeperiode).

Doel en onderzoeksvragen

Inzicht bieden in de wijze waarop de gemeente Venlo haar instrumentarium inzet om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen.

Hoofdvragen

- Heeft de gemeente het arbeidsmarktbeleid Venlo en het beschikbare instrumentarium doeltreffend ingezet?
- Is het instrumentarium doelmatig uitgevoerd, alsmede op het juiste schaalniveau?

Onderzoeksvragen

1. In hoeverre is er in Venlo sprake van een evenwichtige arbeidsmarkt?
2. Is het arbeidsmarktbeleid eenduidig en gebaseerd op:
 - A. Een actuele beschrijving van de arbeidsmarkt in Venlo, waaruit blijkt welk probleem moet worden opgelost en wat de kansrijke activiteiten en de juiste instrumenten zijn?
 - B. Actuele en duidelijke arbeidsmarktanalyse, uitgewerkt in een plan?
 - C. Een duidelijke rolverdeling tussen enerzijds de gemeente en anderzijds de lokale en regionale samenwerkingspartners?
3. Welke activiteiten en instrumenten heeft de gemeente ingezet en wat is de effectiviteit hiervan?
4. Hoe is er invulling gegeven aan de kaderstelling en controle van de gemeenteraad voor wat betreft het arbeidsmarktbeleid en het instrumentarium?

Om een transparant oordeel over het gevoerde beleid te kunnen vormen op basis van feiten maken wij gebruik van een normenkader. Dat wordt opgesteld in samenspraak met het onderzoeksbureau dat het onderzoek uitvoert.

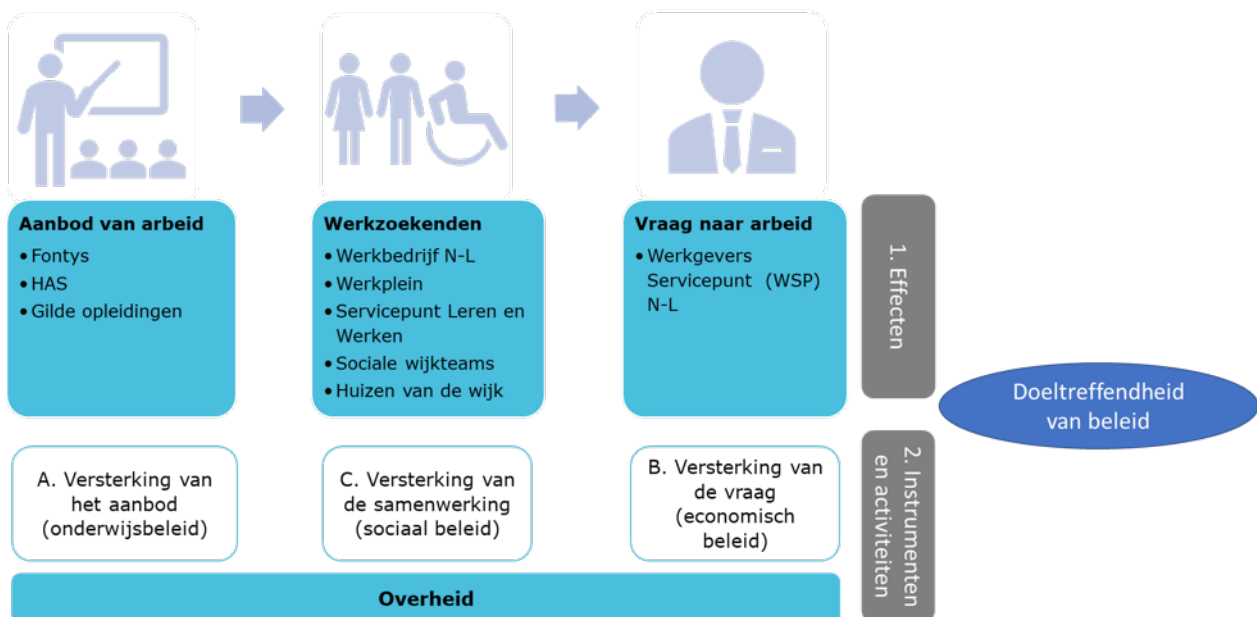
Visie op het onderzoek

Om te beoordelen of de inzet van middelen effectief is geweest, wordt gekeken in hoeverre het beleid van de gemeente Venlo heeft bijgedragen aan een evenwichtige arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod van arbeid zoveel mogelijk in balans zijn.

Een evenwichtige arbeidsmarkt kan langs de volgende lijnen worden gerealiseerd:

- A. onderwijsbeleid gericht het aanbod van arbeidskrachten;
- B. economisch beleid gericht de vraag naar arbeidskrachten;
- C. sociaal beleid gericht op werkzoekenden (gespecificeerd naar doelgroepen) t.b.v. de aansluiting tussen vraag en aanbod.

Figuur 1: Visualisatie arbeidsmarkt en rol van de gemeente

Aanpak

Het onderzoek wordt opgebouwd langs drie pijlers:

- Om te beoordelen in hoeverre er in Venlo sprake is van een evenwichtige arbeidsmarkt starten wij met een beknopte analyse daarvan. Binnen deze pijler wordt de eerste onderzoeksvraag beantwoord.
- De tweede pijler (B) betreft de beleidsanalyse waarin de eenduidigheid van het beleid en de inzet van instrumenten centraal staat. Hiermee worden onderzoeksvragen 2 en 3 beantwoord.
- Binnen de derde pijler (C) kijken we naar de rol die gemeenteraad vervult in het arbeidsmarktbeleid van de gemeente Venlo. Op basis daarvan kan onderzoeksvraag 4 worden beantwoord. Deze aanpak staat geschetst in onderstaande figuur.

Figuur 2: Aanpak en inhoud van de drie pijlers

	Pijler A	Pijler B	Pijler C
	Onderzoeksvraag 1 Arbeidsmarktanalyse	Onderzoeksvragen 2 en 3 Beleidsanalyse	Onderzoeksvraag 4 Rol gemeenteraad
Aanpak	<ul style="list-style-type: none">• Deskresearch• Data-analyse• Discussiebijeenkomst met:<ul style="list-style-type: none">A. Onderwijs (hbo + mbo)B. BedrijfslevenC. Intermediaire organisaties	<ul style="list-style-type: none">• Dossieranalyse• Gesprekken met:<ul style="list-style-type: none">◦ Gemeente (ambtelijk en bestuurlijk)◦ Regionale partners• Case studies (best practices) bij referentiegemeenten	<ul style="list-style-type: none">• Dossieranalyse• Workshop voor raadsleden
Inhoud	Gericht op: <ul style="list-style-type: none">• Aanbod opleidingen• Werkgelegenheid• Werkloosheid• Doelgroepen• Arbeidsparticipatie	Gericht op: <ul style="list-style-type: none">• Instrumentarium• Middelen• Schaalniveau• Monitoring• Rollen en samenwerking	Gericht op: <ul style="list-style-type: none">• Kaderstelling• Controle• Informatievoorziening

Planning van het project

Wij streven ernaar het rapport nog voor de zomervakantie op te leveren.

3. Middelen

3.1 Bedrijfsvoering

Het secretariaat van de rekenkamer is gehuisvest in het gemeentekantoor aan de Hanzeplaats 1 in Venlo. De secretaris is om organisatorische redenen ondergebracht bij de raadsgriffie van de gemeente Venlo.

De rekenkamer beheert een eigen pagina op de website van de gemeente Venlo:

<https://gemeenteraad.venlo.nl/#rekenkamer>. Naast algemene informatie, actualiteiten en het vergaderschema, worden op deze pagina de onderzoeksrapporten en jaarverslagen van de rekenkamer geplaatst. Daarnaast brengt de rekenkamer in principe elk kwartaal een nieuwsbrief uit en beschikt de rekenkamer over een eigen twitteraccount (@RekenkamerVenlo).
over een eigen twitteraccount (@RekenkamerVenlo).

3.2 Financiële verantwoording 2019

In de begroting 2019 is voor de rekenkamer een (structureel) budget opgenomen van € 92.020,-. Hieronder vindt u een gespecificeerd overzicht van het budget en de uitgaven. Dit jaar resteert een bedrag van € 23.793. Dat bedrag vloeit terug naar de algemene middelen.

	Begroot	Realisatie
Onderzoek	57.514	35.505
Vergoeding externe leden	30.450	30.310
Abonnementen	800	915
Algemene kosten	1.822	1.402
Studiekosten	1.434	95
Totaal	92.020	68.227

Onderzoekskosten

Deze post is bedoeld voor externe ondersteuning bij onderzoeken. Het onderzoeksbudget is in 2018 besteed aan het onderzoek 3D.

Abonnementen

Hierbij gaat het om de contributie NVRR.

Algemene kosten

Onder deze categorie worden de algemene kosten geboekt, waaronder het lidmaatschap van de NVRR, algemene kosten workshops etc., heisessie rekenkamer.

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

**Secretaris
Mevr. Y. van Geel
y.vangeel@venlo.nl**

**Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo**

**Telefoonnummer
077 – 359 9642**

**Website
<https://gemeenteraad.venlo.nl/#rekenkamer>**

